

Društvena hiša, katera je veljala 74.437 gld. in 39 novč. je dovršena in povsem izplačana in skupaj z njo šteje društvena imovina 146.250 gld. 37 kr. Pri seji je bilo precēj udov; a posebno važen je predlog, katerega je predložil društveni odbornik in urednik, neumorni Cvetko Rubetić, da se društvene knjige dadó prostemu narodu, obrtnikom in dijakom za 50 novč. na leto. To se je v našem listu že večkrat poudarjalo, in sedaj je ta naša želja izpolnjena. Sedaj je društvo odprto vsakomur, tudi največjemu siromaku, ker one novčiče bo vsakdo lahko zbral, če bo hotel. Seveda, da treba tu delovanja poverjenikov, pa se bo društvo v nekoliko letih neverjetno razširilo. Res morda društvu vsaj v početku ne bo gmotne koristi, ali večja bo korist duševna, da knjige pridejo v večjem številu med narod, in to je namen društva. V današnjih časih, ko se razne pogubne knjige in spisi trosijo tudi že med prosti narod, je še bolj treba knjig, katere bodo dajale vsakomur zdrave krščanske hrane. Toda k Danici!

Med zabavnimi in poučnimi spisi omenjam najprej kratek življenjepis dr. Fr. Račkega. Večja povest: „Dug — zao drug“, katero je napisala Milena S. Pokupska, je zajeta iz narodnega življenja onih krajev, od koder so se do nedavna toliko selili v Ameriko, v to „obljubljeno deželo“. Če kdo, to bi gotovo Hrvati dobili v svoji lastni domovini še mnogo krajev, kjer bi se lahko naselili; a če bi tam vsaj polovico toliko delali, kolikor se mučijo v Ameriki, pridobili bi si izvestno desetkrat toliko, kolikor onkraj morja, zaprečili pa bi pot raznim ptujim elementom, kateri se naseljujejo dan na dan posebno v Slavoniji. Dr. I. Pazman je opisal lepo kapelo sv. Cirila in Metoda v Rimu, katero je postavila ondi Slovanom velika ljubezen in naklonjenost papeža Leona XIII. Tu sta opisani in narisani tudi mesti: Zemun, nasproti Belega Grada, in Mitrovica — starodavni Sirmium. Sivolasi pesnik J. Trnski opozoruje Hrvate na znana Plitvička jezera, katera je narava tako obdarila s svojimi čari. „Pokobilio se“ od J. Draženovića je majhena, vendar lepa slika iz narodnega življenja v Liki po onem: „honores mutant mores.“ Po neumornem Slomšku posneti spisek: „Dvije tri protiv rakije“, svari narod te kuge, katera se širi tudi med hrvaškim narodom, odkar je manj vina. „Telefon“ je opisal prav poljudno prof. O. Kučera. Tu čitamo še nekoliko poukov po Kneippu, ogled po katoliških misijah in več gospodarskih drobnarij. Dve narodni bajki, nekoliko smešnic in ugank in pa že povsod običajni sejmi završujejo „Danico“, v kateri dobode vsak, posebno pa priprosti čitatelj, dokaj pouka in zabave.

† Vladislav Vežić.

Hrvaška književnost je nedavno izgubila vrlega delavca — pisatelja in pesnika Vladislava Vežića,

kateri je umrl 16. minulega meseca v Varaždinu. Pokojni Vežić je bil plemenita duša in bil je celo svoje življenje vnet prijatelj lepi knjigi. Zibelka mu je tekla v kameniti Dalmaciji, kjer se je porodil dné 26. malega travna l. 1825. v Selinah, a mladost je preživel v bližnjem Vinjercu. Gimnazijo je dovršil v Zadru, a pravoslovne nauke v Zagrebu l. 1847., kjer je tudi opravljal prve službe. L. 1854. se je stajno naselil v Varaždinu, kjer je ostal kot odvetnik in javni beležnik do smrti. Pokojnik je bil izobražen, poznal je po izvornikih malone vso evropsko književnost. Sicer mu je v njegovi težki službi preostajalo malo časa, a vedno je deloval za lepo knjigo. Oglasil se je že v Kuzmanovičevi: „Zori Dalmatinskoj“, v Zagrebu je urejeval tri leta: „Obći zagrebački koledar“, l. 1852. je izdal „Vienac francoskoga i španjolskoga zabavnoga književstva“, a v Varaždinu je predstavil in napisal jako mnogo znamenitih del. Predstavil je več znamenitih iger za hrvaško gledišče, katero je bilo takrat še v povojih. Jedna od najlepših njegovih del je večja epska pesem v narodnih desetercih: „Sigetski junak Nikola Zrinjski“ l. 1867. — Matica Hrvatska je izdala njegov prevod Goethejeve: „Ifigenije“, a Vienac l. 1890. prinesel je prevod: „Armin in Doroteja“. Pred svojo smrtjo je pisal in tudi dovršil večje pesniško delo domoljubno-poučne vsebine: „Milovanke“, katerega nekoliko odlomkov je bilo že tiskanih v „Viencu“. Poznal je hrvaški jezik kakor malokdo. Posebno je pokazal Hrvatom znamenitjša dela ptujih književnostij, pa si s tem izvestno pridobil lepo mesto med hrvaškimi pisatelji. V miru počivaj!

Ruska književnost.

(Priobčil V. Bučar.)

O bohatyrskem epose slovanskem. Pojednova Dr. I. Malkal S. J. — Prehled latek o bohatyrskem epose slovanskem. Praga 1894.

Omenjena knjiga nam podaje skrbno sestavljeno zbirko literature slovanskega junaškega eposa. V prvem poglavju je občni bibliografski razgled, potem pa razgled po slovenski poeziji. Največji del napolnjuje razgled ruskih bilin in maloruskih dum. Pisatelj dobro pozna vse slovansko slovstvo in se ozira tudi na nove spise o tem predmetu. V poglavju o narodnem junaškem eposu popolnjuje ta knjiga dela Pipina, Spasovića in Galahova. Na koncu nahajamo več vzgledov. Knjiga je sploh dobro sestavljena in celó potrebna vsakomur, kateri se zanima za rusko in slovansko slovstvo.

K. Balmont: **Pod sjevernim nebom. Elegii, stanci, soneti. Spb. 1894.**

Balmont je znan prelagalec Selovih del, Hofmanna in Hornove zgodovine škandinavskega slovstva. V knjigi „Pod sjevernim nebom“ se javlja Balmont kot izviren pisatelj. Občinstvu podaje